

Nykyisen

Käytävä T 102:n rakentamisessa
 viiteen erottaa meljä eri vaihetta.
 Käytävän vanhin osa on sen poh-
 juspää, jossa käytävä puhaltaa läntiseen
 keuhamuurin n. 220cm leveään 290cm
 korkean aukon. Käytävän kaiteena on
 segmenttikäärinen liukokävely. Kalliois-
 tässä käytävä päättyy läntiseen ke-
 huamuurin itäosassa ohevaan seg-
 menttikääriseen kaiteeseen, jonka
 kaunaat ovat tasalla +82.10. Käytä-
 vän pohji alkaa n. 15-25cm osuimpä-
 nä. Käytävän itäosalla on n. 55cm
 leveä suupiste, joka ulkonee muurin
 linjasta n. 25cm. Suupisteen kohdalla
 on kolmiin vaipan itäpuolis-
 kossa kolmiin muuta osia alumpaan
 olevan segmenttikääriseen kaitee-
 ren juosteeseen, joka yhtyy kaiteen
 tasoon kolmiin laeissa. Eteläosassa kolmiin
 reunaa on purkupintaa ja käytävän
 jätteen ja keuhon kolmiin yhtymäkoh-
 dassa on n. 25cm leveä ja 5-10cm
 syvä kolo. Itäosalla kolo ei ulotu
 käytävän siinäin asti vaan siellä on noin
 50cm pituudelta itäseinästä lähtien
 portaittain kolmiin tason alapuolelle
 ulottuvia kiviä. Niissä itäseinässä edellä
 mainittujen kiven alapuolella on yksi
 seinän linjasta ulkoneva kivi (ks. liite 1)
 läntisellä kolo ulottuu kolmiin leu-
 taan kaiteeseen. Kolan alapuolella läntisessä
 on kolme muurin linjasta ulkoneva
 kiviä (ks. liite 1). Läntisellä kolo on
 muurinmuotoa osalta käytävän jätteen

puolella itäisellä läntisen lehto-
muurin puolella.

Käytävän seinät on läntisen
lehtämuurin kaakalla muurattu
lakkohinta, pilanlaistista kivistä. Päässä
kivilaattia on täytetty ruusasta.
Kintt on piipetty muurausmaahan
varustoin. Itäisellä on muu-
rissa tasojen +88.50 ja 88.95 välissä tilin
korjauksmuuraukset. Muurauslaasti on
kalkeksista. Saastin joukossa on
sepiä.

Käytävän muuriosa on pa-
lkeimattu yhtäläisestä kiveästä
malla käytävän kellopäässä itäis-
ellä olevaa muuriosaa ja kint-
toirteja (kts. liite 1). Tämä korentaudin
kellareiden väliin jäävä käytävän
osa koostuu kalkeksista pilastereiden
ja holvikaarien erottamasta osasta, ja
se millä selittää.

Tämä käytävän uudempia osa on
läntisessä lehtämuurissa olevaa käy-
tävän osaa läntisellä 70 cm ja
itäisellä 53 cm leveämpi. Muurit
eivät ole tiheässä kirkkään.

Läntisen lehtämuurin ja pilastereiden
välisen osa:

Tilan katteena on liushakeminen
momenttiaaminen kalli, joka paljous-
sissa päättyy verraten suorareunai-
sena edellä kuvattuun käytävän kol-
vissa olevaan kalseen. Kellopäässä
kalli jatkuu poikittaisen holvikaarien
ohi. Käytävän seininä ovat koren-
tandin kellareiden seinät, jotka on
tehty osittain luonnontekoisistä osista

lohkottuista kivistä. Kivillä on käy-
etty runsaasti. Saasti on hiikkase-
kottuista kalkkilaastista, jossa hiikan tum-
mat jyvät näkyvät tarainensa tihe-
änä pilkattubasena.

Käytävän tänsitalalla pilastereis-
ta 2200 pohjoiseen on oviaukko, jolla
johdetaan T 703:een. Aukko on 122 cm le-
vää 190 cm korkeaa ja 79 cm syvä. Syvyys-
destä 59 cm on karmunista ja 20 cm
T 701:in puolelta oven pään alla on
sen olevaa oviaukkoa (leveys 100 cm).
Oviaukon laeuna on laakso kivipaa-
si. Ovenpäässä on sulkejapaneelia
varten kalot. Eteläpuolen kolo on
142 cm syvä 27 cm leveydellä ja 16 cm kor-
keaa. Sen ylälaista on tasalla +79.97.
Pohjoisen kolo on 27 cm syvä, 15 cm leveydellä
ja 18 cm korkeaa. Sen ylälaista on tasalla
+80.02.

Kelluvuudessa ja käytävän uudem-
man osan tähtymästä etelään on
käytävän seinissä muutamia puolelta
varten symmetriset syvennykset
(kts. liite 1.) jotka oli suunnattu täy-
sen tiilillä ja pienillä kivilä. Ni-
iden syvennykset ovat 10-15 cm syvät ja
ylöspäin suippunevat sijaintinsa vuoksi
niillä voidaan olettaa olevan
yhteys kalvossa olevaan koloon.

Käytävän edellähuvatus-
osasta etelään on ^(sen muutamia puolelta) 50-55 cm leveät pilastereis-
tai käytävän karmunukset, jotka ulko-
vat seinän linjasta n. 45-50 cm. Ne sekä
niihin nojautuva poikittainen kalvokivi on
myöhempiä tehoa.

Pilastereista etelään oleva käytävän
osa on sen levein kohta, suurin leveys

on 445 cm. Pituudeltaan tämä kal-
 den pilastiparin erottama käy-
 täjän osa on 250 cm. Täällä osan
 läpimäärä on oravaa, joka jätää
 + 107:een. Käytävän laajennus, jossa
 oravaa on on 117 cm syvä ja 112 cm
 leveä. Laajennuksen katkoma on myö-
 hämisen tilihalvauksen. (ks. liite 1) Ite
 oravaa on 95 cm leveä ja 38 cm syvä ja
 260 cm korkea myöskin täällä,
 aukon katkoma on myöhempien
 tilihalvauksen. Ovan polypispielissä, joka
 on ummitta yläosastaan, mutta, jonka
 alassa on alaperäinen on jäljellä
 sarvikuusta sekä ovan lemmien pi-
 ekerästä. Pautojen ympärillä on
 ohut levykerros. Ovan salparauhan
 lenkkiosa on vastaavasti ulkoneudessa.
 Käytävän laajennuksen etelä ja pol-
 ypispielissä on puomiparimien kalat
 joista polypispielen kolo on 192 cm
 syvä ja eteläpielen 27 cm syvä.
 (ks. liite 1). Itäsiinä jätettiin käytävän
 laajennuksesta etelään n. 75 cm, jossa
 on supeistun jätteen pilastiriko.

Säässiinä on käytävän tällä osal-
 ta uusittu tod. näk. lähes kokonaan
 muiden perustointitöiden yhteydessä.
 Ammastaan mummien alassa ja pol-
 ypispieltä n. tasolle + 81.70 ovat alupe-
 räisiä murausosa. Mumi on edellä
 mainitusta kahdasta palautu ku-
 ten käytävän munt alaperäiset
 osat. Sin sijaan käytävän tässäsiinä
 tästä etelään ei ole kärsinyt tul-
 vauriota. Aluperäisestä mummien
 osasta on neliskulmainen 27 cm
 syvä kolo tasolla + 79.70.

Käytävän tämän osan kattuna on poikittainen, segmenttiharainen tyynyholvi, joka on tehty tiilestä korjaustöiden yhteydessä.

Käytävän uudemman osan salustosa on samalla koko käytävän eteläisin osa. Säunilähdellä se muodostuu 73m leveästä ja n. 20m leveydeltä ulkoneusta pilasterista ja n. 100m leveästä länsineusta. Kolme mutkua myötäiseen reitistövaiheeseen. Itäisellä käytävän eteläpää koostuu n. 70m leveästä pilasterista, johon on n. 55m seinälinjaa ulompaa pohjoispuolella ja n. 5m eteläpuolella. Pilasterista etelään oleva 135m pitkä käytävän osa on erillistä muurauksia eikä kuulu kommandantin kellareiden rakennusvaiheeseen vaan on sitä vanhempi. Itäisiden eteläsiivän pilasterin pohjoispuolella on tasalla + 79.30 rakentamisen pää. Tappi lienee osa käytävän sulkujärjestelmää, sillä se on ainoassa uusinalla jätetyssä pilasterissa, eikä sille myöskään löydy mielestä junausta.

Tämän käytävän eteläsiivän osan kalleus on myös myöhäisen segmenttiharainen tiiliholvi.

Reitistövaihe:

Kuten edellä on monessa kohdassa käynyt ilmi, on käytävää useita paikoitellen. Useimmat ovat poikittaiset holvikaaret sekä pilasterit yhtiä huomioimatta. Itäisiden osan holvaus sekä oviaukon syrjäytyksen

ei kätärän laajennuksen halvaus, kätärän länsiön edellä olevat noin 300-400cm pituisella osalla sekä poikittainen, tiheinen tympyrikohvi. Nykyisessä asussaan, lu-
 kunnottamatta länsiön ovia joka on
 ollut suunnitelmurattu ja 1723 piirustus-
 tulosissa, kätärä on ollut vuonna
 1798 (kts. piirustus 23.1/20)

Kätärän länsiön on uusittu ete-
 läpäästä 3-4m alueella. Muuraus
 on tasaisempaa muikin osiin verrat-
 tuna. Kivet ovat lohottuja ja verraten
 tasakokoisia. Pieniä kivilakia ei ole tar-
 vinnut kätärä ylläruusasta kukaan van-
 hemmissa muureissa. Kivet ovat al-
 lästi varmittain jopa siten, että kape-
 aumat ja leveämmät kivivarrat muod-
 telerat, pilasteri on kirkkosta seinään,
 ja sen muuraus on käytetty
 lohottuja kiviä ja tiiliä siten, että
 yhden tai kahden kivivarrin jälkeen
 tulee tiilivarsi. Pilasterien muuraus-
 ssa käytettyjen tiilien kokoja:

- tumma - 5 x 25,5 x 12,5-13cm
- vaalea - 7 x 27 x 13
- vaalea - 6 x 12 x 26

Muurauslaasti on väriltään vaalea beige
 ja laastin joukossa on ripelitä.

Länsiön toinen, pohjoisin,
 pilasteri on uus 4m osan, että päikal-
 la ollut paremmusta ki kukaan
 kokonaan, vaan siitä on jätetty
 taloustekit reitteinä varken (kts.
 liite 1) Tämän itäinen pilasteri
 on tehty samalla tavalla.

muuri on uusittu mualempien (7)
poikittaisten halvakaarien kaudalta
kämpärin halvin saakka. Saunan-
laista korjauksena on käydetty
muurin itälaidan orinaan ja
sinne joutavan kämpärin koron-
muurin korjauksessa. (ks. liite 1)

Käilyihin näihin halvakaariin
on tehty marokiniitillä tummis-
ta $7 \times 12 \times 24$ mm kokoisista tiilistä
segmenttikaarinen halvakaari. Näiden
muurausten käydetty laasti on vaa-
lean harmaata, saastoinen on pieniä
kalakiviä.

Kämpärin poikittainen tympäkalvi
on muuratta tiilistä oltettavissa
samaan aikaan kuin reitointi-
työt tehtäin. Halvin tilalla on tod.

näkö. Ollut aikaisemmin pitkähaar-
nen liuskaarinen tympäkalvi katon
kämpärin muurin osissa, mutta siitä
ei ole todisteita.

Halvakaarien käydetyt tiilit ovat
tummia $7 \times 12 \times 24$ mm kokoisia. Muuraus-
tavasta ei saa selvää paksun rappauk-
sen alta.

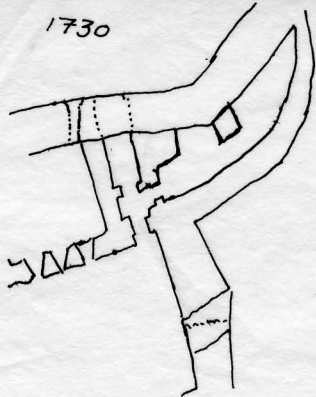
Käytännön T 702 krostun kaluusta
 eri aikoina rakennetuista osista:
 Jän hirsit - kehänmuurista
 Muurin jäännökset edelläpäädessä
 Perustusten kellarista.

Sisälsi Käytännön ulkomaalain vaikut-
 ti huomattavasti "keuhkoisdivaite".
 Edellämainitut osat, perustuksia
 tutkimattomasti, eivät ole liikke-
 sä keuhkoisdivaan.

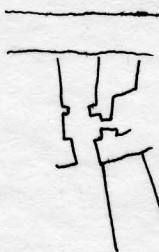
23.15/2

1730

23.1/4

1730

LIITE:T 102

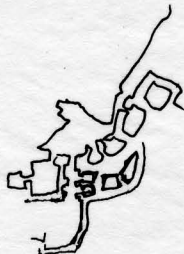
23.15/1

1723

KTS. MYÖS

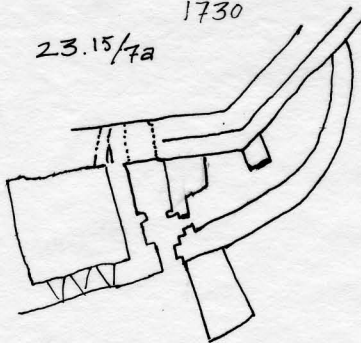
23.13/1

JA 23.15/15 v.1771

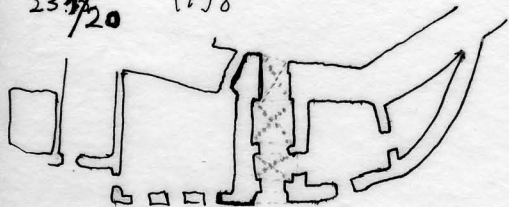
23.15/7a

1730

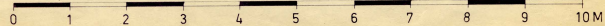
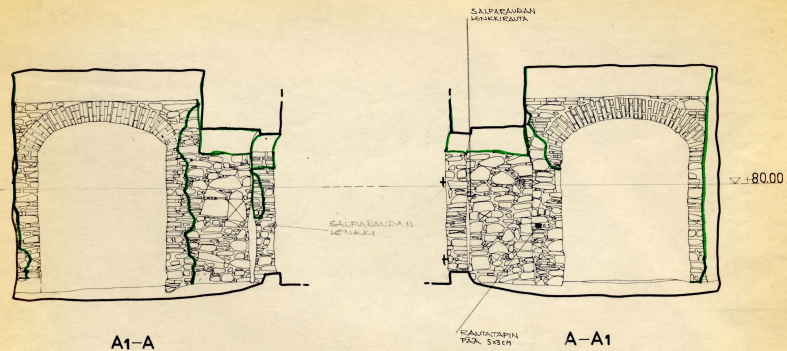
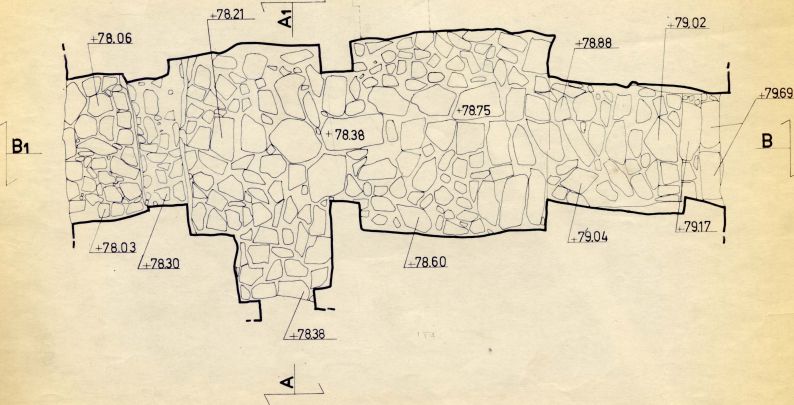
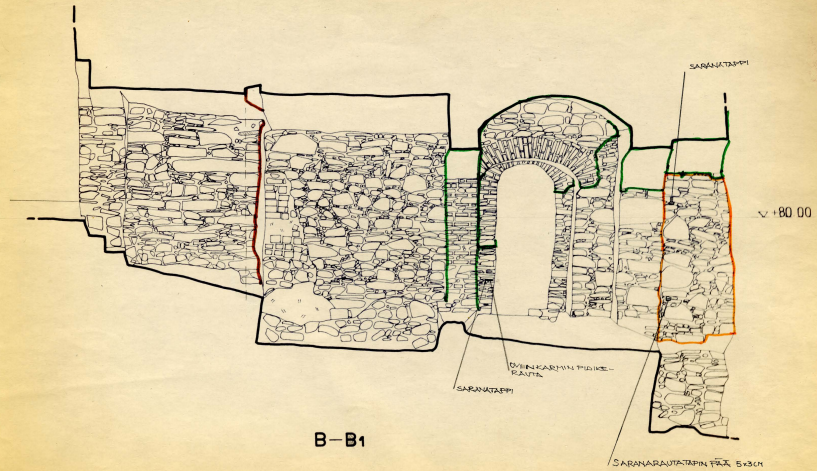
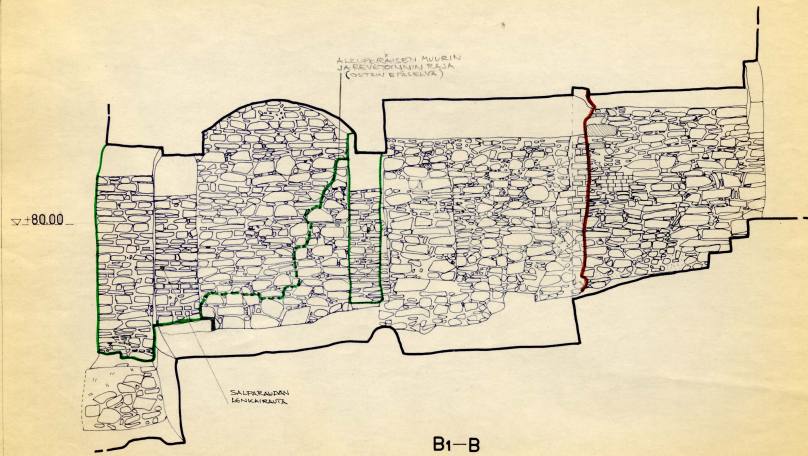

23.15/20

1798

SI TARKOITETTU VIRALLISEKSI LIITEKSI

- KIVIESSÄ TÄÄLLÄ 1950-LUVULLA TEESEY KÄYNNÖNÄ
- KIVIESSÄ, JOKA EI OLE LITTEÄSÄ VÄLISENÄ HUONEKUNNAN
- LÄNNESSÄ KORHÄNÖIDEN JA KÄNNÄKÄSTÖN VÄLISENÄ
- PUJALUS

23.8 130

OLAVINLINNA
KÄYTTÄVA T102
MITTASI JA PIIRSI 1971 PLAUKKANEN
KOP 1972 K.LAAMANEN